

Gemeente : Midden Groningen
Plan : Stadscentrum Hoogezand
Betreft : Tekstvoorstel bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid
Opsteller : Raymond Overkempe
Datum : 07 mei 2018

In het kader van externe veiligheid heeft Veiligheidsregio Groningen de aspecten bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid voor het plangebied 'Noordelijk deel Stadscentrum' te Hoogezand beoordeeld. De aspecten bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid zijn op basis van het Besluit externe veiligheid transport (Bevt) relevant voor de ruimtelijke afweging (verantwoording groepsrisico). Daarnaast adviseren wij op basis van Wet veiligheidsregio's art. 2 en 3 de brandweezorg binnen het plangebied.

Op verzoek van de gemeente Midden Groningen zijn alleen de vlekken 1 t/m 3 van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling op de aspecten bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid beoordeeld. Bij een verdere uitwerking van de overige vlekken van het plangebied, dient Veiligheidsregio Groningen wederom bij de ruimtelijke ontwikkeling betrokken te worden.

De voor de locatie relevante risicobronnen zijn:

Spoortraject Waterhuizen aansluiting – Veendam aansluiting

Over dit spoortraject vindt vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Op basis van de vervoersgegevens uit het landelijke basisnet valt het plangebied in zijn geheel binnen het invloedsgebied. Een verantwoording van het groepsrisico wordt hierdoor verplicht gesteld. Incidentscenario's die mogelijk kunnen ontstaan zijn scenario's met brandbare vloeistoffen, BLEVE¹ of toxische stoffen. Het maatgevende incidentscenario voor het spoortraject betreft een incident met brandbare vloeistoffen. De advisering met betrekking tot het spoortraject wordt voornamelijk op basis van dit maatgevende scenario uitgewerkt.

Buisleidingen N-508-48 en N-508-03

Aan de westzijde van het plangebied bevinden zich twee buisleidingen (N-508-48 en N-508-03) voor het vervoer van aardgas onder hoge druk. Met ieder een diameter van 4 inch en een werkdruk van 40 bar vallen de risicobronnen met een invloedsgebied van 45 meter wel over het gehele plangebied, maar niet over de vlekken 1 t/m 3.

Om u te ondersteunen bij de invulling van de verantwoording van het groepsrisico, heeft Veiligheidsregio Groningen de aspecten bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid beoordeeld. De bevindingen staan hieronder.

Bestrijdbaarheid

Bij bestrijdbaarheid gaat het om de mogelijkheden tot voorbereiding van de bestrijding en beperking van de omvang van een calamiteit. Om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken, is het van belang dat de hulpverleningsdiensten niet worden belemmerd in de uitvoering van hun hulpverlenende taken.

Om de bestrijdbaarheid goed te kunnen beoordelen, is gekeken naar:

- bereikbaarheid van het plangebied en de risicobronnen;
- bluswatervoorzieningen binnen het plangebied en nabij de risicobronnen.

Bereikbaarheid plangebied

- De planlocatie als geheel is voor de hulpdiensten goed bereikbaar. Met de inrichting van het plangebied is het wel belangrijk dat de nieuwe wegen ook geschikt worden gemaakt voor hulpverleningsvoertuigen. Informatie over de voertuigspecificaties en bereikbaarheid voor het plangebied zijn te vinden in de handleiding 'Bereikbaarheid en bluswatervoorziening regio Groningen'².

---

¹ Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion

² Handleiding 'Bereikbaarheid en bluswatervoorziening regio Groningen', Regionale brandweer Groningen, juli 2013.

- Op basis van de huidige informatie is het onbekend wat de afstand tussen het spoortraject en de bebouwing bedraagt. Indien de bebouwing zich binnen het plasbrandaandachtsgebied van het spoortraject bevindt (30 meter), schrijft het Bouwbesluit 2012 aanvullende bouwtechnische maatregelen aan de woningen voor.

Bereikbaarheid risicobron

- Het spoortraject Waterhuizen aansluiting – Veendam aansluiting is ten hoogte van het plangebied voldoende bereikbaar.

Advies bereikbaarheid

Veiligheidsregio Groningen is niet in staat geweest om op basis van de beschikbare informatie de afstand tussen het spoortraject en de gebouwen te beoordelen. Indien deze afstand minder dan 30 meter bedraagt, worden er vanuit het bouwbesluit 2012 aanvullende bouwtechnische maatregelen voorgeschreven. Veiligheidsregio Groningen adviseert daarnaast om de ontsluiting van het plangebied volgens de handleiding 'Bereikbaarheid en bluswatervoorziening regio Groningen' te ontwikkelen. Het cluster Gorecht wordt graag bij de uitwerking hiervan betrokken.

Bluswatervoorzieningen plangebied

- Langs de bestaande wegenstructuur zijn meerdere brandkranen aanwezig die als primaire bluswatervoorzieningen functioneren. Door de voorgenomen ontwikkelingen ontstaan er (deel)gebieden die met de bestaande primaire bluswatervoorzieningen niet meer bereikbaar worden. Een concreet voorbeeld hiervan zijn de toekomstige woningen langs de Atlantakade. Deze woningen zijn na de realisatie niet meer bereikbaar met de bestaande brandkranen.
- Aan de westzijde van het plangebied loopt het Kieldiep. Door de juiste maatregelen uit de handleiding 'Bereikbaarheid en bluswatervoorziening regio Groningen' te treffen kan het Kieldiep geschikt worden gemaakt om te dienen als een secundaire bluswatervoorziening. Op dit moment is het niet/beperkt bruikbaar als secundaire bluswatervoorziening

Bluswatervoorzieningen risicobronnen

- Langs het spoortraject zijn geen bluswatervoorzieningen aanwezig. Voor het bestrijden van grote incidenten langs het spoor is daarom ondersteuning vanuit de regio (groot watertransport) benodigd. Hiervoor geldt een opkomsttijd van minimaal een half uur. Dit kan leiden tot vertraging bij de bestrijding van een calamiteit met gevaarlijke stoffen.

Advies bluswater

Veiligheidsregio Groningen adviseert om in het kader van de geplande nieuwbouw een exacte afstand tussen het spoortraject en de bebouwing in de toelichting aan te geven en deze buiten de 30 meter van het plasbrandaandachtsgebied te situeren. Daarnaast adviseert Veiligheidsregio Groningen om te zorgen voor adequate bluswatervoorziening. Dit kan zowel door het bijplaatsen van brandkranen als het ontsluiten van open water via opstelplaatsen of door een combinatie van beide maatregelen. Hiervoor kan de handleiding 'Bereikbaarheid en bluswatervoorziening regio Groningen' als uitgangspunt worden gebruikt. Veiligheidsregio Groningen, cluster Gorecht adviseert u hier graag bij.

Zelfredzaamheid

Bij zelfredzaamheid gaat het om de mogelijkheden voor personen in het invloedsgebied van een risicobron, om zichzelf in veiligheid te brengen. Belangrijk aspect hierbij is, dat zij zichzelf kunnen onttrekken aan een dreigend gevaar zonder daadwerkelijke hulp van de hulpverleningsdiensten, bijvoorbeeld door te vluchten of te schuilen. Het is noodzakelijk dat mensen zich bewust zijn van de risico's en handelingsperspectieven. De mate van zelfredzaamheid in het rampgebied is bepalend voor de omvang van de hulpverlening tijdens een ramp of een zwaar ongeval. Om de zelfredzaamheid van de aanwezige personen te beoordelen, is gekeken naar de volgende aspecten:

- zelfredzaam vermogen;
- mogelijkheden tot vluchten of schuilen
- alarmeringsmogelijkheden.

Zelfredzaam vermogen

- Volgens de voorgenomen ontwikkelingen worden geen objecten gerealiseerd waarbij sprake is van langdurig verblijf van groepen verminderd zelfredzame personen in het invloedsgebied van de risicobronnen. De toekomstige gebruikers van het plangebied vormen een gemiddelde bevolkingsgroep uit de samenleving, die over het algemeen als zelfredzaam wordt beschouwd.

Advies zelfredzaam vermogen

Veiligheidsregio Groningen adviseert om geen objecten en/of functies voor het verblijf van groepen verminderd zelfredzame personen³ langs het spoor te realiseren en dit expliciet uit te sluiten in de planregels.

Mogelijkheden tot vluchten of schuilen

- Het plangebied geeft voldoende mogelijkheden om van een risicobron af te vluchten.
- Bij incidenten met gevaarlijke toxische stoffen kan schuilen de beste optie zijn. Om goed te schuilen dient, indien aanwezig, de automatische ventilatie uitgezet te worden. Verder moeten deuren en ramen gesloten worden.

Advies mogelijkheden tot vluchten of schuilen

Veiligheidsregio adviseert om langs het spoor de functies of het verblijf van verminderd zelfredzame personen uit te sluiten en expliciet in de planregels op te nemen.

Alarmeringsmogelijkheden

- Het plangebied ligt binnen het sirenebereik van het bestaande Waarschuwing en Alarmering Systeem (WAS). Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft bekendgemaakt, vanaf 2017 in fases met de WAS-sirenes te willen stoppen.
- Eind 2012 is NL-Alert geïntroduceerd. Met NL-Alert kan de overheid mensen in een rampgebied en in de directe omgeving van een (dreigende) noodsituatie met een tekstbericht informeren via de eigen mobiele telefoon. Daarnaast wordt in de toekomst bij grote rampen alarm geslagen via onder meer calamiteitenzenders, geluidswagens en sociale media. Hierdoor is een snelle alarmering in het hele plangebied mogelijk.

Advies alarmeringsmogelijkheden

Veiligheidsregio Groningen adviseert om de bevolking bij een ramp niet alleen via het bestaande WAS netwerk te alarmeren maar ook op een andere wijze (NL-Alert, social media, televisie, radio, geluidswagen, enz.).

Conclusie

Veiligheidsregio adviseert om u om de volgende maatregelen te treffen.

- *Exacte afstand tussen het spoortraject en bebouwing in de toelichting aan te geven.*
- *Afstand tussen het spoortraject en bebouwing van 30 meter aanhouden.*
- *Realiseren van een adequate bluswatervoorziening in de vorm van brandkranen en opstelplaatsen.*
- *Nieuw aan te leggen wegen ook voor hulpverleningsvoertuigen geschikt maken. De handleiding 'Bereikbaarheid en bluswatervoorziening regio Groningen' geeft hier informatie over.*
- *Om geen objecten en/of functies voor het verblijf van groepen verminderd zelfredzame personen langs het spoor toe te staan en dit expliciet uit te sluiten in de planregels.*
- *Om de toekomstige bewoners bij een ramp niet alleen via het bestaande WAS netwerk te alarmeren maar ook op een andere wijze (NL-Alert, social media, televisie, radio, geluidswagen, enz.).*

---

³ Zoals peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, zorginstellingen enz.